

I dag er en stor del af røntgenbillederne digitale, og bliver derfor aflæst på computerskærme af meget høj kvalitet. (Foto: Asger Wenck)

BEDØMMELSE AF RØNTGENBILLEDER for HD, AD og OCD flytter til Universitetshospitalet

Ved årsskiftet overgår bedømmelsen af røntgenbilleder fra DKK til LIFE (tidligere Landbohøjskolen). Det bliver Veterinær Billeddiagnostik på det helt nye Universitetshospital for familiedyr, der skal stå for opgaven. DKK er rigtig glade for den nye aftale og ser frem til at samarbejde med landets førende specialister inden for området

VETERINÆR BILLEDDIAGNOSTIK

På LIFE, den del af Københavns Universitet, der tidligere hed Landbohøjskolen, bor Veterinær Billeddiagnostik, Danmarks eneste rendyrkede veterinære røntgenafdeling.

Bemanding

Afdelingen er bemandet af seks dyrlæger: to professorer, to adjunkter, en seniordyrlæge og en ph.d.-studerende. Herudover har afdelingen fire tekniske medarbejdere.

Arbejdsområder

Veterinær Billeddiagnostik arbejder med langt mere end blot traditionelle

røntgenoptagelser. De udfører f.eks. ultralydsscanninger, fluoroskopi-undersøgelser (gennemlysning) og CT- og MRI-scanninger.

Veterinær Billeddiagnostik har også ansvaret for anvendelsen af radioaktive stoffer til behandling og diagnostik. Det gælder f.eks. iod-behandling af katte med hyperthyroidisme (overproduktion af hormoner fra skjoldbruskkirtlen) og i nær fremtid også scintigrafi. Ved scintigrafi indsprøjtes et radioaktivt sporstof i dyret, hvorefter optagelse, fordeling og udskillelse kan registreres med et særligt kamera. Endelig er der for nyligt indkøbt en ny DEXA-scanner, så dyrene

kan få målt og kontrolleret deres fedtprocent.

Lokaliteter

Afdelingen har to fysiske lokaliteter. Hovedadressen ligger på Frederiksberg, og så er der en satellit-afdeling på det nye hestehospital i Tåstrup. Radiologerne og hovedparten af det tekniske personale har fast base på Frederiksberg, mens en medarbejder er fast udstationeret i Tåstrup. Udover at forestå billeddiagnostisk arbejde for de to dyrehospitaler varetager afdelingen også uddannelse af kommende dyrlæger inden for radiografisk teknik og bedømmelse af optagelser.

■ TEKST: HELLE FRIIS PROSCHOWSKY, DYRLÆGE OG SPECIALKONSULENT HOS DKK

Flere af DKK's racer har avlsprogrammer mod hoftedysplasi (HD) eller albuedysplasi (AD). Schæferhunden var den første race, der fik indført HD-fotografering helt tilbage i 1965, mens de fleste andre racer først kom til fra begyndelsen af 1980'erne og frem. I dag har ca. 90 racer krav om HD-fotografering for avl. I slutningen af 1990'erne begyndte flere racer også at fotografere for AD, og det omfatter nu ca. 30 racer. Osteochondrose (OCD) i skulderen er en noget sjældnere diagnose, og p.t. er det kun grosser schweizer sennenhund, der har krav om skulderfotografering.

Tak til alle DKK's bedømmere

Igennem årene har flere forskellige dyrlæger bedømt billeder for DKK, men i de sidste mange år er alle røntgenbilleder blevet vurderet af DKK's to faste bedømmere,

Forskningsprojekter

Veterinær Billeddiagnostik indgår i en række forskellige kliniske forskningsprojekter spændende fra diagnostik af sygdomme til egentlig billedanalyse med beskrivelse af ændringer i vævenes og organernes sammensætning. Flere kliniske projekter har været støttet af midler fra DKK, men større EU-projekter er også det finansielle grundlag for forskningen.

Veterinær Billeddiagnostik ser frem til at udbygge samarbejdet med DKK ved fra januar 2012 at skulle udføre røntgenbedømmelser for DKK.

"Veterinær Billeddiagnostik ser aftalen med DKK som en unik mulighed for at fremme visionen om sundhed for familiedyr – til gavn for både dyr og mennesker"

Eiliv Svalastoga, professor

dyrlæge Jens Erik Sønderup og dyrlæge Dorte Hald Nielsen. Bedømmernes indsats har haft stor betydning for sundheden hos vore hunde, og det vil DKK gerne benytte lejligheden til at takke for.

Faglige selskaber og forskere tager over
Meget har ændret sig siden ordningens start, hvor HD var den eneste diagnose,

der blev registreret i DKK. Udviklingen blandt dyrlæger er, lige som i lægeverdenen, gået stærkt, og det har ført til dannelsen af en række specialområder (f.eks. for øjensygdomme, hjertesygdomme, skelletlidelser eller hudlidelser). Det er oplagt, at en hundeforening aldrig kan sidde inde med den samme, tunge faglige viden, som et universitet eller et fagligt selskab som ►

Universitetshospitalet, som fremover vil varetage bedømmelse af HD-billeder. Rammerne er helt nybyggede, men der har været hospital for mindre husdyr på adressen i mange år. Det var f.eks. her, TV2 optog serien "Dyrlægevej 16", der fulgte dyrlæger og studerende i deres dagligdag på hospitalet. (Foto: Asger Wenck)

Det er ikke kun hunde og katte, der har glæde af Universitetshospitalets faciliteter. Her er en sort kaiman, der er den største art i alligatorfamilien, på vej ind i CT-scanneren for at få lavet en undersøgelse af skelet og muskulatur. (Foto: Mads Bertelsen)

Schæferhunden var den første race, der fik indført HD-fotografering helt tilbage i 1965. Fra begyndelsen af 1980'erne og frem kom der flere racer med, og i dag har godt 90 racer krav om HD-fotografering før avl. (Modelfoto: Shutterstock)

f.eks. DSVO (Dansk Selskab for Veterinær Oftalmologi, øjendyrlægernes faglige fællesskab). Derfor har DKK i årenes løb dels involveret nogle af disse eksterne fagfolk, dels i stigende grad placeret hele diagnostikopgaven hos faglige selskaber eller særligt udpegede sagkyndige forskere, således at DKK's opgave "kun" er at registrere fagfolkernes diagnoser. Placeringen af bedømmelserne af skeletlidelser på LIFE ligger i naturlig forlængelse af denne udvikling.

Ny aftale med Universitetshospitalet

Fra den 1. januar 2012 bliver billederne altså bedømt på Universitetshospitalet for familiedyr på LIFE, hvor man råder over

"Fra 1. januar 2012 lægges bedømmelserne af HD, AD og OCD i hænderne på Universitetshospitalets dygtige forskere"

alt topmoderne udstyr til billeddiagnostik. Det er desuden her, nogle af landets førende forskere inden for sygdomme i skeletsystemet hos hunde sidder. De har fingeren på pulsen og kan rådgive DKK's medlemmer, hvis der f.eks. udvikles nye

og bedre metoder til at diagnosticere arvelige ledsygdomme. De vil desuden få mulighed for at bruge det omfattende materiale, som røntgenbillederne udgør, i deres fremtidige forskning. I begyndelsen vil de nye bedømmere på LIFE ikke bedømme billederne alene. For at sikre et ensartet niveau, vil alle billeder også blive vurderet af en af DKK's tidligere bedømmere.

Proceduren for hundeejeren ændres ikke

Som hundeejer vil man ikke mærke nogen forandring, når man skal have HD-bedømt sin hund. Forud for røntgenfotograferingen skal der stadig købes en rekvisition på

hundeweb, som medtages til dyrlægen. Ved køb af en rekvisition har man betalt for både bedømmelse og registrering af resultatet. Når

billederne er taget, skal dyrlægen nu sende dem til LIFE, som foretager bedømmelsen i henhold til internationale standarder. Det vil sige på en skala fra A til E for HD, i graderne 0-3 for AD og påvist/ikke påvist for OCD. Veterinær Billeddiagnostik af-

giver svar til ejer, DKK og fotograferende dyrlæge inden for ca. 10 hverdage. For de racer, der får beregnet HD-indeks, fortsætter denne ordning uændret. DKK sørger for at videresende racernes HD-resultater til Videncentret for Landbrug, der foretager indeksberegningen. DKK har tidligere tilbagebetalt gebyret for hunde med HD-status D eller E. Ordningen blev i sin tid etableret for at sikre, at også de dårlige resultater blev sendt ind til registrering. Efter indførelsen af rekvisitionsordningen har det reelt ikke været nødvendigt, og ordningen med tilbagebetaling ophører derfor fra 1. januar 2012.

Ny mailadresse til HD-konsultationen

DKK har hidtil haft en HD-konsultation, hvor ejeren eller den fotograferende dyrlæge har kunnet få svar på spørgsmål til de enkelte bedømmelser. Konsultationen overtages fra 1. januar af Veterinær Billeddiagnostik med samme procedure som hidtil. Det vil sige, at hundeejer eller fotograferende dyrlæge sender en mail med spørgsmålet samt et telefonnummer. Herefter vil man blive kontaktet af en af bedømmerne på LIFE. Den nye mailadresse til konsultationen er hd-kons@life.ku.dk (det er selvfølgelig også muligt at stille spørgsmål til AD- eller OCD-billeder). ■